

Dopyt po slovenskom bravčovom mäse je aj po otvorení hraníc slabý

Chovatelia ošípaných upozorňujú na pretrvávajúce problémy v sektore aj po uvoľnení obchodných obmedzení súvisiacich s nákazou SLAK. Hoci sa dôvera v slovenské bravčové mäso pomaly obnovuje, dopyt - najmä po odstavčatách - je stále slabší ako pred vypuknutím nákazy. Nedôvera domácich aj zahraničných odberateľov voči slovenským odstavčatám pretrváva, čo spôsobuje výrazné deformácie trhu. Výsledkom je, že odstavčatá sa naďalej nedajú predáť, chovatelia sú nútení ich ďalej vykrmovať, a to vedie k preplneným maštaliam a zhoršeným podmienkam chovu.

Priemerná hmotnosť ošípaných presahuje 140 kg, čo spôsobuje nielen zníženie kvalitatívnych parametrov mäsa, ale aj cenové zrážky pri predaji. Chovatelia tak čelia dvojitému ekonomickému tlaku - rastú im výrobné náklady a zároveň klesajú príjmy z predaja.

Dopady nákazy SLAK budú pretrvávať minimálne do konca tohto roka a môžu mať aj dlhodobejšie následky. Počas mimoriadnej situácie mnohí chovatelia znížili počet inseminácií, čo sa odrazí na nižšom počte narodených ošípaných v druhej polovici roka. Hoci je momentálne počet ošípaných na farmách vyšší než pred SLAK z dôvodu preplnených maštali, v najbližších týždňoch očakávame výrazný pokles, čo bude mať negatívny vplyv na sebestačnosť Slovenska v produkcii bravčového mäsa.

Slovenská asociácia chovateľov ošípaných (SACHO) vyzýva Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, aby pri nastavovaní dotačných a kompenzačných schém dôsledne zohľadnilo špecifiká sektora chovu ošípaných, ktorý bol epidémiou a súvisiacimi opatreniami zasiahnutý podstatne výraznejšie než iné odvetvia živočíšnej výroby. Kým chovatelia dojníc čelili zákazu predaja mlieka približne 14 dní a trh sa následne pomerne rýchlo stabilizoval, producenti ošípaných fungovali v mimoriadnom režime od 21. marca do 21. mája a trhová situácia sa doteraz plne neznormализovala.

Apelujeme zároveň na zohľadnenie potrieb spracovateľského priemyslu, ktorý v konkurencii európskeho trhu nedokáže systematicky zabezpečiť nákup slovenských ošípaných ani spracovať celú - už i tak veľmi limitovanú - domácu produkciu. Výrazne sa to prejavilo počas nákazy SLAK, keď ceny živých zvierat v EÚ rástli, zatiaľ čo na Slovensku zostali približne 30 % pod európskym priemerom, a chýbala kapacita na zvládnutie krízovej situácie.

Prvovýroba je najcitlivejším článkom celého reťazca. Bez aktívneho obchodovania na európskom trhu by sa slovenské ošípané už prakticky nechovali. Ak sa chceme spoločne pohnúť vpred, je nevyhnutné hľadať riešenia, ktoré nám umožnia spracovať na Slovensku viac než 50 % domácej produkcie - dnes ide len o približne 15 % spotreby.

Predaj sa stále nerealizuje v štandardnom režime a dôsledky krízy sú citelné na všetkých úrovniach produkcie. Bez cielených a systematických opatrení hrozí dlhodobé oslabenie sektora a pokles potravinovej sebestačnosti Slovenska pod už aj tak kritickú hranicu.